

Zackenberglav – 4. rejsebrev 2010. Kilde: Fyns Amtsavis

Fjerde historie fra Zackenberglav: Brunsttid

Selv det gode vejr med sol fra en blå himmel får en ende efter tre gode uger. Fra drivisbæltet ude i fjordmundingen af Young Sund byggede en massiv tågebanke sig op og drev langsomt ind gennem fjorden og op over land mod forskningsstationen. Fra nord kom andre lave skyer ind gennem dalsystemerne. Her blev de antændt af den lave sol og hang som lysnede gardiner, der i korte glimt lod fjeldtoppene strække sig oven ud af tågerne. Dagens arbejde var overstået og efter aftensmaden snørede jeg vandrestøvlerne og begav mig ind over Zackenberglavdal mod Rævehøjene. De lå badet i et fladt gyldent lys der understregede Aucellabjerg skråningens bløde former. I bunden af billedet foran mig lå det flade Rylekær, pudret med kæruld. Jeg havde sat næsen op efter at komme ind til de aftengyldne skråninger og forhåbentlig få nogle gode billeder af moskusokserne, der bliver stadig flere for hver uge der går. Det har gennem de 15 år, som overvågningsprogrammet BioBasis har kørt, vist sig at mange moskusokser udnytter Zackenberglavdal som skueplads for årets brunsttid. For tyrene gælder det om at være på pletten og være i god form. Formen opbygger de ved at tage for sig af Rylekærets tætte græstæppe.

Langs Zackenberglav mødte jeg en af sværdvægterne. En tyr i sin bedste alder. Resterne af sidste vinters uldfrakke sad stadig på skuldrene og ned over lænden og forstærkede udtrykket af at han ikke skulle ignoreres. Jeg passerede i god afstand og han levede mig ikke et blik – øjensynligt. Et lille stykke længere fremme stod to andre tyre. Min opdukken gjorde dem lidt usikre, men moskusokser synes ikke at ville vise at de bliver nervøse. Det er et svaghedstegn og svage er de bestemt ikke. De begyndte at gå, først mod hinanden, siden parallelt, stoppede op for at spise lidt, men var tydeligvis meget årvågne. Det at vise ens bredside er for moskusokser meget provokerende, og pludselig gør den ene tyr et udfald mod den anden, som dog hele tiden har været forberedt på det værste. De knalder pandeskallerne sammen, bakker langsomt væk fra hinanden med svajende hoveder og skaber en afstand, der gav et bedre tilløb og mulighed for en endnu større hovedpine - tænkte jeg. De glemte alt om mig og hengav sig til venskabelige slåskampe. En god anledning til at pudse kampformen af, inden det for alvor begynder at gælde kampen om køernes gunst.

Zackenberglav bruste ikke langt fra mig, og over mig mod den disede himmel med et aftenblåt skær, strøg en gråmåge adskillige gange ned mod mig med advarselsskrig. Den havde unger ude i elven på en lille ø af store sten. Bredden, hvor jeg stod, var også stenet. Pludselig begyndte seks sten i håndboldstørrelse af løbe af sted. Det var en familie af fjeldryper der havde siddet og gemt sig, sikre på at deres camouflage nok ville redde dem. Jeg lod dem føle sig i sikkerhed inden jeg fortsatte op ad skrænten, og begav mig inde mod Rævehøjene. Vel oppe mellem de store stenblokke fangede en hvid plet for foden af en stor sten min opmærksomhed. Den hvide plet havde to mørke pletter fortil - to øjne. Modsat sneharen er polarharen hvid året rundt. Man kunne mene at det er en dårlig camouflage, men på disse breddegrader er det ikke ualmindeligt, at der kan ligge sne i skyggesiden af sten, og netop den placering indtager polarharen i dagtimerne. Her venter de på at aftenlyset skal indfinde sig. De er mest aktive om natten, også selv om der er midnatssol. Med tålmodighed og en god tele går det an at komme ind på dem så de fylder billedet ud. De sene aftentimer blev til midnat. Skydækket tog til, og i mangel af sollyset kunne jeg mærke på temperaturen, at en ny årstid snart var i vente. Mine fingre var stivfrosne og min fleece kunne ikke helt hold mig varm, hvis

jeg forhold mig roligt. Det blev dermed signalet til at jeg pakkede sammen og sjuskede tilbage gennem det våde Rylekær i ærbødig afstand til de mange bredskuldrede ryatæpper som er en passende betegnelse for Zackenbergdalens ukronede muskelbundter, moskusokserne.

Thomas Bjørneboe Berg